

Luhangan vanhus- ja vammaisneuvosto lausuu Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoesityksestä seuraavaa:

Sote-uudistuksen tärkein tavoite oli peruspalvelujen turvaaminen ja kansalaisten tasapuoliset palvelut. Nyt kuitenkin Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoesitys toteutuessaan aiheuttaa meille reuna-alueilla asuvien asukkaiden epäarvoistumista ja huomattavia vaikutuksia myös heidän perusoikeuksien toteutumiseen.

Esityksen perusteella Luhankaan jäisi ainoaksi palveluksi ikääntyneiden päiväkeskustoiminta. Palvelupisteen myötä täältä poistuisivat hoitajavastaanotto sekä näytteenotto, jotka ovat olleet tärkeitä ja toimivia palveluja kunnassa. Luhangassa on keskimääräistä enemmän ikääntyneitä asukkaita, jonka vuoksi paikallisten peruspalveluiden tarve korostuu ja niiden saatavuus sekä saavutettavuus tulisi taata myös jatkossa sinnekin, jossa julkinen liikenne puuttuu käytännössä kokonaan. Liikkuminen on usein riippuvaista omasta autosta, taksista tai naapuriavusta.

Hyvinvointialueen strategisissa tavoitteissa on tuotu vahvasti esille, että toiminnan lähtökohtana ihmislähtöinen Keski-Suomi ja hyvinvointialue, joka haluaa edistää hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Palvelujen karsiminen ja keskittäminen ei auta edellä mainittujen tavoitteiden toteutumista eikä tuo säästöjä. Välimatkojen kasvaessa ja palvelujen saatavuuden heikentyessä on mahdollista, että osa kuntalaisista jättää hakeutumatta tarvittavaan hoitoon riittävän ajoissa. Lisäksi strategisissa tavoitteissa korostettiin palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, mikä vääjäämättä vesittyy, jos hoito karkaa kauas. Tämä tulee mitä ilmeisimmin näkymään tulevaisuudessa näkymään reilusti kohonneina erikoissairaanhoidon kustannuksina.

Palveluverkko ehdotuksessa esitetään Palvelukeskus Tuuliharjun lopettamista. Ehdotus on aluevaltuuston järjestämislinjauksen vastainen, koska valtuusto on linjannut että ”Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan toimintakyvyn ja tarpeen mukaisia ympärivuorokautisia asumispaikkoja ensisijaisesti hänen omasta kotikunnastaan. Asumispaikkaa valitessa otetaan huomioon asukkaan ja omaisten toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen”.

Luhangan vanhus- ja vammaisneuvosto haluaa vedota järjestämislinjauksiin, inhimillisyyteen, laatuun sekä yksiköiden toimivuuteen, kun asumispalveluiden palveluverkosta päätetään. Luhangan kunnassa Tuuliharjun lakkauttaminen koskisi muitakin, kun palvelukeskuksen asukkaita. Palvelukeskuksen pihapiirissä on vanhusten rivitalot, joiden asukkaille Tuuliharju tuo erityisesti lisää arjen turvallisuutta.

Luhankaan tehtiin ikääntyneiden palvelurakenne uudistusta ennen hyvinvointialueen tuloa, jossa laitoshoidon tilalle muodostettiin uudenaikainen asumisen hybridimalli, joka pitää sisällään ympärivuorokautisen asumisen ja yhteisöllisen asumisen palvelut. Huomioimisen arvoista on se, että tässäkään palveluverkkoesityksessä ei ole korjattu jo aiemmin hyvinvointialueelle ilmoitettuja tärkeitä korjauksia tarjolla olevien palveluiden taustatietoihin päättäjille päätöksenteon tueksi.

Tuuliharju on nykyaikainen hybridi yksikkö, jossa asukkaat saavat tarvitsemansa oikea-aikaisen hoivan. Tuuliharju ei siis ole pelkästään pieni 11 paikkainen tehostettua ympärivuorokautista hoivaa tarjoava yksikkö vaan toimiva 19 paikkainen asumispalveluiden kokonaisuus.

Asukkaat ja hoitajat viihtyvät yksikössä hyvin eli henkilökunnasta ei ole ollut pulaa, eikä isoa vaihtuvuutta. Hybridiyksikkö on hyvinvointialueen mukaan liian pieni, mutta todettakoon, Luhangan kuntaan se on ollut sopiva ja mikä tärkeintä se on ollut toimiva. Ja jos katsotaan sitä asumispalveluiden peittävyttä millä hyvinvointialue mm. perustelee tarvetta sulkea yksiköitä niin Luhanka ei ole se kunta, jossa tehostettua asumispalvelua olisi liikaa! Vuonna 2024 kunnan yli 75-vuotiaista ympärivuorokautisissa asumispalveluissa oli 4.9 %. (Keski-Suomen hyvinvointialue 7,1 % ja koko maa 6,4 % (Sotkanet))

Yksiköiden lakkautuskaan ei vähennä työvoimapulaa niiltä alueilta, joilla sitä nyt on. Saattaa olla, että Keski-Suomen reuna-alueilla ammattilaisten katseet suuntautuvat muille hyvinvointialueille tai jopa alanvaihtoon näillä esitetyillä toimenpiteillä ja jatkuvalla epätietoisuudella oman työn jatkuvuudesta. Hyvinvointialueiden tehtävänä on ryhtyä oikeisiin vaikuttaviin toimenpiteisiin, eikä romuttaa pienten kuntien toimivia yksiköitä ja palveluita liian lyhytnäköisesti.

Naapurikuntamme Joutsan sakuko-osaston jatkuvuus on myös erittäin tärkeää seutukunnan vuodeosasto-, kuntoutus- ja kotisairaalapalvelujen turvaamiseksi sekä kehittämiseksi. Osaston erityisosaamista voidaan hyödyntää myös kotiin vietävissä palveluissa ja alueen asumispalveluyksiköissä, jolloin osaamisen johtaminen tukee alueen palveluiden kehittämistä.

Luhangassa 15.10.2025

Luhangan vanhus- ja vammaisneuvosto

Hyvinvointijohtaja Vuokko Lehtonen

Luhangan kunta